

חוק לייצוב המשק, התשמ"ה – 1985 *

פרק א': מטרת החוק

1. מטרת חוק זה היא לעשות לייצוב המשק בישראל והוא מושתת על רצונם של הממשלה, ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י ולשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, לפעול במשותף להשגת מטרה זו.

מטרת החוק

פרק ב': הגדרות

2. בחוק זה —

הגדרות

"הסכם" — הסכם קיבוצי כללי או מיוחד כמשמעותם בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז—1957, חוזה עבודה או הסדר אחר, קיבוצי או אישי, שלפיו מעביד משלם שכר לעובד;

"הסכם תוספת היוקר הבסיסי" — הסכם קיבוצי (בסיסי) רב-שנתי בדבר תוספת היוקר שנחתם בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י ביום י"ז בסיון התשמ"ד (17 ביוני 1984) ושמספרו בפנקס ההסכמים הקיבוציים הוא 7055/84, לרבות צו ההרחבה לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז—1957, שהוצא לגביו²;

"הפקודה" — פקודת מס הכנסה³;

"התקופה הקובעת" — התקופה שמיום ז' בחשוון התשמ"ה (2 בנובמבר 1984) עד יום י"א בשבט התשמ"ה (2 בפברואר 1985);

"התקרה" — כמשמעותה בהסכם תוספת היוקר הבסיסי;

"חברת מעטים" — כמשמעותה בסעיף 76(א) לפקודה;

"בעל שליטה" ו"חבר" — כמשמעותם בסעיף 32(9) לפקודה;

"מעביד" — כל המשלם שכר או אחראי לתשלומו;

"נקודת זיכוי" — כמשמעותה בסעיף 33א לפקודה, כפי שתואמה לאותו חודש;

"סף מס", לגבי חודש פלוני — סכום השווה לשלוש וחצי נקודות זיכוי, מחולק ב-12 וכפול 5;

"קיצבה" — כמשמעותה בסעיף 9א(א) לפקודה;

"שכר" — הכנסת עבודה כמשמעותה בסעיף 2(2) לפקודה, אך למעט הכנסת עבודה שמקבל מחברת מעטים חבר שהוא בעל שליטה בה;

"תוספת יוקר" — תוספת המשתלמת על פי הסכם תוספת היוקר הבסיסי, או על פי חישוב כאמור באותו הסכם, לרבות למי שמשכורתו נקבעת לפי חיקוק או הוראת מינהל והיא כוללת תוספת יוקר על פי חישוב כאמור.

* נתקבל בכנסת ביום ט"ו בשבט התשמ"ה (6 בפברואר 1985); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בח"ח 1705, התשמ"ה, עמ' 42.

1 ס"ח התשי"ז, עמ' 63.

2 י"פ התשמ"ד, עמ' 3156.

3 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

פרק ג': שכר

שמירת רמת
השכר

3. (א) בתקופה הקובעת או לגביה לא יוגדלו שיעורי השכר שמעביד משלם לעובדיו ולא ישובו תנאי העבודה, תנאי הפרישה או שיעורי קיצבה שמשלם מעביד לעובדיו, למעט תנאי פרישה או שיעורי קיצבה של עובדים הפורשים מעבודה בתקופה הקובעת, והכל לעומת השכר, תנאי העבודה, תנאי הפרישה ושיעורי קיצבה כפי ששולמו לפני תחילת התקופה הקובעת, לפי הסכם, דין, פסק דין או פסק בוררות; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על הגדלת שכר או על שינוי תנאי עבודה, תנאי פרישה או שיעורי קיצבה שלגביהם נעשה הסכם לפני התקופה הקובעת, או שלגביהם ניתן פסק דין או פסק בוררות לפני התקופה הקובעת.

(ב) הוסכם לפני תחילת התקופה הקובעת כי בתקופה הקובעת ינוהל משא ומתן לכריתת הסכם על הגדלת שכר או על שינוי תנאי עבודה או תנאי פרישה, או כי ייכרת הסכם על הגדלת שכר או על שינוי תנאי עבודה או תנאי פרישה, יידחה עד לאחר תום התקופה הקובעת המועד לתשלום כל הגדלה של שכר או לשינוי של תנאי עבודה או תנאי פרישה, שנקבעו בהסכם כאמור והמתייחסים לתקופה שלפני כריתתו.

(ג) הוראות סעיף זה עדיפות, בתקופה הקובעת או לגביה, על כל הוראה אחרת בהסכם, בדיון, בפסק דין או בפסק בוררות.

הישוב תוספת
יוקר

4. (א) על אף האמור בסעיף 3, ועל אף האמור בסעיפים 3 ו-4 להסכם תוספת היוקר הבסיסי, ובהתאם לאמור בהסכמים הקיבוציים הכלליים שנחתמו בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י ביום כ"א בחשון התשמ"ה (16 בנובמבר 1984) וביום כ"ב בכסלו התשמ"ה (16 בדצמבר 1984), בשכר בעד כל אחד מהחדשים נובמבר ודצמבר 1984 ישלם כל מי שחייב לשלם תוספת יוקר לכל מי שזכאי לקבלה שני שלישים מתוספת היוקר שהוא היה זכאי לה בעד כל חודש מהחדשים האמורים על פי הסכם תוספת היוקר הבסיסי.

(ב) רכיב שכר או תוספת לשכר המשתנים לפי השינויים בתוספת היוקר, יחושב השינוי בעד כל אחד מהחדשים נובמבר ודצמבר 1984 לפי השיעורים המופחתים של תוספת היוקר כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) הפחתת השיעורים של תוספת היוקר כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) לא תהווה עילה לדרישה לפיצוי כלשהו, למעט כאמור בסעיפים 7 ו-8.

חישוב שכר
וקיצבה

5. (א) נקבע בחיקוק או בהוראת מינהל שרכיב מרכיבי קיצבה הוא תוספת יוקר או שקיצבה משתנה בהתאם לשינויים בתוספת היוקר, יחושב הרכיב או השינוי בעד כל אחד מהחדשים נובמבר ודצמבר 1984, לפי השיעורים המופחתים של תוספת היוקר כאמור בסעיף 4(א).

(ב) נקבע בהסכם ששכר, רכיב שלו או תוספת לו, יחושבו לפי שער מטבע חוץ, ייעשה החישוב בעד כל אחד מהחדשים נובמבר ודצמבר 1984 בשקלים, לפי השער היציג שפרסם בנק ישראל לאותו מטבע ביום ז' בחשון התשמ"ה (2 בנובמבר 1984) בתוספת שני שלישים משיעור השינוי בשער מן היום האמור עד היום שבו היה זכאי העובד לקבל את שכרו בעד כל אחד מהחדשים האמורים.

(ג) נקבע בהסכם, בחיקוק או בהוראת מינהל ששכר, רכיב שלו או תוספת לו, יחושבו בהצמדה לשינויים במדד המחירים לצרכן או במדד אחר שמפרסמת הלשכה

המרכזית לסטטיסטיקה מדי חודש, תהיה ההצמדה בעד כל אחד מהחדשים נובמבר ודצמבר 1984 בשיעור של שני שלישים.

(ד) נקבע ששכר, רכיב שלו או תוספת לו יחושבו בהצמדה לשינויים בשכר הממוצע, ייעשה החישוב לגביהם, החל בחודש ינואר 1985 —

(1) אם הדבר נקבע בהסכם — כאילו עלה השכר הממוצע בנובמבר 1984 לעומת אוקטובר 1984, ובדצמבר 1984 לעומת נובמבר 1984, בשינוי שלישים מהשיעור שבו עלה למעשה;

(2) אם הדבר נקבע בחיקוק או בהוראת מינהל — כאילו עלה השכר הממוצע מחודש אוקטובר 1984 עד חודש ינואר 1985 בשבע תשיעיות מהשיעור שבו עלה למעשה.

(ה) הפחתת השיעורים של שכר, רכיב שכר או תוספת לשכר או של קיצבה או רכיב מרכיביה, כאמור בסעיפים קטנים (א) עד (ד), לא תהווה עילה לדרישה לפיצוי כלשהו.

(ו) הוראות סעיף זה עדיפות על כל הוראה אחרת בהסכם, בדיון, בפסק דין או בפסק בוררות.

6. השכר כפי שחושב בהתאם להוראות סעיפים 4 ו-5 יהיה, החל בחודש ינואר 1985, הבסיס לחישוב תוספת היוקר או לכל חישוב אחר לצורך קביעת השכר, רכיב שלו, תוספת לו או קיצבה המשתנים לפי השינויים בתוספת היוקר, במטבע חוץ, במדד או בשכר הממוצע, לפי הענין.

חישוב השכר
בעתיד

7. (א) המקבל, לא יאחר מיום ט' באייר התשמ"ה (30 באפריל 1985), שכר או קיצבה בעד החדשים ינואר, פברואר או מרס 1985, יזכה ב-5% מהמס שיש לנכות במקור מאותו שכר או מאותה קיצבה, ובלבד שהזיכוי בכל חודש לא יעלה על סכום השווה ל-5% מהמס המגיע בשל סכום התקרה מאת עובד הזכאי לשלוש רבע נקודות זיכוי; הוראות סעיף קטן זה יחולו על מי שהוראות סעיפים 4 או 5 הוחלו לגביהם בחדשים נובמבר ודצמבר 1984, ובלבד שסעיף 8 אינו חל עליו.

זיכוי מיוחד

(ב) שר האוצר יפרסם לגבי כל אחד מהחדשים ינואר, פברואר ומרס 1985 את סכום המס המגיע בשל סכום התקרה מאת עובד הזכאי לשלוש רבע נקודות זיכוי; הפרסום יהיה לא יאוחר מה-20 בחדש.

(ג) לענין חישוב המס שחייב בו לשנת המס 1984 מי שקיבל זיכוי על פי סעיף קטן (א), יראו את סכום הזיכוי שקיבל כסכום הזיכוי המגיע לו בשל השכר או הקיצבה שקיבל בעד החדשים שבהם קיבל את הזיכוי.

8. (א) מי ששכרו או קיצבתו בשל חודש מלא בכל אחד מהחדשים נובמבר ודצמבר 1984 לא עלו על סף המס, ישלם לו המעביד או משלם הקיצבה פיצוי כספי לפי הנמוך מבין שני אלה:

פיצוי לעובד
שהכנסתו פחותה
מסף המס

(1) סכום שביא את שכרו או קיצבתו לסכום סף המס;

(2) סכום השווה לסכום שבו הוקטנו שכרו או קיצבתו על פי סעיפים 4 או 5;

דין הפיצוי האמור כדין הכנסת עבודה לענין מס ההכנסה שמקבל הפיצוי חייב בו, לרבות לענין ניכוי במקור, ולא יראוהו כתשלום הכנסת עבודה בידי

המעביד או משלם הקיצבה לכל ענין אחר; לענין סעיף קטן זה, "חודש מלא" — כולל ימי היעדרות שבשלם משתלם לעובד שכר.

(ב) מי ששילם פיצוי על פי סעיף קטן (א) רשאי לקזזו כך: תחילה מהניכויים במקור שניכה מעובדיו או ממקבלי קיצבה, לאחר מכן ממס המעסיקים שהוא חייב בו על פי חוק מס מעסיקים, התשל"ה—1975,¹ ולאחר מכן ממס שכר שהוא חייב בו על פי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו—1975.²

(ג) לא ניתן לקזז בדרך האמורה את מלוא סכום הפיצוי, יגיש מי ששילם את הפיצוי לפקיד השומה דרישה להחזר, בטופס שקבע הנציב, ופקיד השומה יחזיר את הסכום האמור תוך 30 ימים מיום קבלת הדרישה האמורה; לא החזיר פקיד השומה במועד האמור סכום שהיה עליו להחזיר, יהא חייב להחזירו בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 159א לפקודה, שנצברו בתקופה שמיום קבלת הדרישה להחזר עד יום התשלום.

(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו לגבי עובד במשרה חלקית, למעט עובד בעל כושר עבודה מוגבל המועסק במפעל שאוצר המדינה משתתף באחזקתו מתקציב משרד העבודה והרווחה, אולם לגבי עובד במשרה מלאה שעבד בחלק של חודש בלבד יחולו הוראות סעיף זה באופן יחסי לתקופת עבודתו.

(ה) הוראות סעיף זה יחולו על מי שהוראות סעיפים 4 או 5 הוחלו לגביו בחדשים נובמבר ודצמבר 1984.

פרק ד': דיבידנדים

9. בתקופה הקובעת לא תשלם חברה תושבת ישראל דיבידנדים בשיעור העולה על השיעור ששולם בתקופה המקבילה בשנת העסקים הקודמת.

פרק ה': מסים

10. (א) השיעורים, הסכומים או הבסיס שעל פיו מחושבים המסים, ההיטלים, תשלומי החובה והאגרות המשלמים לאוצר המדינה, לרשות מקומית או לתאגיד שהוקם על פי דין (להלן — מסים), שמועד תשלומם חל בתקופה הקובעת, לא יעלו, על אף האמור בכל דין, על הסכומים שהיו חייבים בהם אילו מועד תשלומם היה יום ז' בחשוון התשמ"ה (2 בנובמבר 1984); ואולם אם נקבע בחיקוק כי שיעור או סכום מס או בסיס לחישובו יעודכן במועד שחל בתקופה הקובעת, לפי עליית מדד שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הרי אם המדד החדש לענין אותו עדכון הוא המדד לחודש שקדם לחודש נובמבר 1984 — ייעשה העדכון לפי המדד האמור, ואם הוא המדד לחודש שבתקופה הקובעת — ייעשה העדכון לפי המדד לחודש אוקטובר 1984.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על אלה:

(1) בסיס שעדכונו מפתית את סכום המס;

(2) אגרה המשולמת בעד שירות המפורט בתקנה 18 לתקנות שעת חירום

(יציבות מחירים במצרכים ובשירותים) (מס' 2), התשמ"ה—1984³ (להלן —

תקנות יציבות המחירים);

4 ס"ח התשל"ה, עמ' 118.

5 ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

6 ק"ת התשמ"ה, עמ' 370.

(3) היטל על פי חוק היטל על נסיעה לחוץ לארץ, התשמ"ג—1983⁷; ואולם לענין סעיף 2 לחוק האמור לא יראו את יום 17 בנובמבר 1984 ואת יום 17 בדצמבר 1984 כימי שינוי.

(ג) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לשנות את הסכומים שיש לשלם, בתקופה האמורה בו, על חשבון המסים, לרבות הפרשי הצמדה וריבית, ריבית וקנסות.

(ד) נקבע בחיקוק כי סכום מס או סכום הבסיס שעל פיו הוא מחושב יעודכן מדי פעם, רשאי שר האוצר, בהתייעצות עם השר הנוגע בדבר, לקבוע את מועדי עדכונם לאחר תום התקופה הקובעת ואת שיעורי העדכון.

11. (א) בסעיף זה —

היטל איזון

"נישום" — מי שעסקו העיקרי בשנת המס 1983 היה במכירת מצרך או מתן שירות, שבתקנה 18 לתקנות יציבות המחירים נקבע שהתקנות לא יחולו עליהם, ובלבד שהמשיך בעיסוקו גם בשנת המס 1984;

"שנת המס 1984" — לרבות תקופת שומה מיוחדת לשנת המס 1985 המתחילה ביום ה' בתשרי התשמ"ה (1 באוקטובר 1984) או לאחריו.

(ב) נישום יהא חייב בהיטל איזון בשיעור של 4% מסכום המקדמות שהוא חייב בהן לשנת המס 1984 על פי סעיף 175 (א) לפקודה, או מסכום שהיה חייב בו לפי הסעיף האמור אילולא נדרש לשלם מקדמות על פי סעיף 175 (ב) לפקודה.

(ג) ההיטל כאמור בסעיף קטן (ב) ישולם לא יאוחר מיום י"ז באדר התשמ"ה (10 במרס 1985).

(ד) לענין השגה וערעור, גביה, עונשין, ביצוע והוראות כלליות אחרות יחולו הוראות הפקודה על ההיטל לפי סעיף זה כאילו היה מס הכנסה.

(ה) שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, להוציא סוגים של נישומים מתחולתו של סעיף זה.

פרק ו': הוראות כלליות

12. (א) תחולתו של חוק זה, למעט סעיף 10, מיום ז' בחשון התשמ"ה (2 בנובמבר 1984).

תחולה

(ב) תחולתן של הוראות סעיף 10 מיום ז' בחשון התשמ"ה (2 בנובמבר 1984) עד יום י"א בשבט התשמ"ה (2 בפברואר 1985) או עד יום פקיעת תקפן של תקנות יציבות המחירים, ולגבי מסים על מצרכים ושירותים שמחירם הועלה בתקופת תחולתן של התקנות האמורות — עד המועד שבו הועלה המחיר, הכל לפי המוקדם.

13. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו, לרבות תקנות המתייחסות לתקופה שבין תחילת תחולתו של חוק זה לבין פרסומו.

ביצוע ותקנות

יצחק מודעי
שר האוצר

שמעון פרס
ראש הממשלה

שלמה הלל

יושב-ראש הכנסת

ממלא מקום נשיא המדינה

⁷ ס"ח התשמ"ג, עמ' 60.

